

Ф€§T!v@Ł · βεз ряёвøда}

26.

ЈУГОСЛОВЕНСКИ
ПОЗОРИШНИ
ФЕСТИВАЛ | УЖИЦЕ | 1-7. НОВЕМБРА 2021.
www.uzickopozoriste.rs
www.jpf.uzickopozoriste.rs

БРОЈ 8 | ГОДИНА XXVI | 8. новембар 2021.

СТРУЧНИ ЖИРИ 26. ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ПОЗОРИШНОГ ФЕСТИВАЛА – БЕЗ
ПРЕВОДА СИНОЋ ЈЕ ДОНЕО ОДЛУКУ

Најбоља представа „Три зиме“

Одлуку Стручног жирија 26. Југословенског позоришног фестивала – Без превода, објављујемо у целини:

1. Награда АРДАЛИОН ЗА НАЈБОЉУ ПРЕДСТАВУ – Додељује се представи „Три зиме“ по тексту Тене Штивичић, у режији Јасне Ђуричић, у продукцији Позоришта „Промена“ Нови Сад. Образложение: врхунска енергија младих глумача, умеће обликовања карактера, изграђен став према реваншној теми која је одлично кореспондирала са гледалиштем.

2. Награда АРДАЛИОН ЗА НАЈБОЉУ РЕЖИЈУ - Егону Савину, за режију представе „Пучина“ по тексту Бранислава Нушића у продукцији Југословенског драмског позоришта Београд. Образложение: Сигурном редитељском руком и одличним познавањем Нушићевог опуса, Егон Савин је и овог пута показао да сваком делу приступа истраживачки и са суптилним односом према психологији ликове, чини Нушићев текст близким савременој публици.

3. Награда АРДАЛИОН ЗА НАЈБОЉУ ЖЕНСКУ УЛОГУ - Хани Селимовић за улогу Еве у представи „64“ по тексту Тене Штивичић у режији Алисе Стојановић, у продукцији Атељеа 212 Београд. Образложение: Сензибилном, прецизном, еруптивном снагом игре Хана Селимовић носи представу „64“ на међународни врхунски ритам и пуну глумачку изражавност тексту Тене Штивичић.

4. Награда АРДАЛИОН ЗА НАЈБОЉУ МУШКУ УЛОГУ - Ненаду Јездићу за улогу Владимира Недељковића у представи „Пучина“ по тексту Бранислава Нушића у режији Егона Савина у продукцији Југословенског драмског позоришта Београд. Образ-

Стручни жири 26. Југословенског позоришног фестивала-Без превора, радио је у саставу: професорка емерита Вида Огњеновић - редитељка, књижевница, председница, Дарио Харјачек - редитељ, Радивоје Динуловић - архитекта, сценограф, Маја Мрђеновић - позоришна критичарка и Едвин Ливерић - редитељ, глумац.

ложење: Снажним глумачким промишљањем нијанси, Једић успева да изрази психолошку комплексност лица Владимира Недељковића који је у суштини жртва и сопствене амбиције и манипулатива окoline.

5. Награда АРДАЛИОН ЗА НАЈБОЉУ СЦЕНОГРАFIЈУ - Дарку Недељковићу за сценографију у представи „64“ по тексту Тене Штивичић у режији Алисе Стојановић, у продукцији Атељеа 212 Београд. Образложение: Сведенним,

јасним и снажним сценографским средствима, Дарко Недељковић је успоставио простор игре високог потенцијала и деликатне ликовности која је у потпуној сагласности са свим осталим компонентама представе.

6. Награда АРДАЛИОН ЗА НАЈБОЉУ КОСТИМОГРАFIЈУ - Лани Цвијановић за костимографију у представи „Пучина“ по тексту Бранислава Нушића у режији Егона Савина у продукцији Југословенског драмског позо-

ришта Београд. Образложение: Промишљеном стилизацијом Лана Цвијановић је постигла чистоту линије костима и пуну изражавност којом значајно доприноси целини представе.

7. Награда АРДАЛИОН ЗА ЕПИЗОДНУ УЛОГУ - Браниславу Зеремском за улогу Оливера у представи „64“ по тексту Тене Штивичић у режији Алисе Стојановић, у продукцији Атељеа 212 Београд. Образложение: Луцидно промишљајући рески начин одбране застарелих ставова лика намћорастог оца, Зеремски постиже високу разину и комике и реализма чиме буди код публике осећај топлине и нежности.

8. Награда АРДАЛИОН ЗА НАЈБОЉЕГ МЛАДОГ ГЛУМЦА и Награда ПОЛИТИКЕ „АВДО МУЧИНОВИЋ“ - ансамблу представе „Три зиме“ по тексту Тене Штивичић, у режији Јасне Ђуричић, у продукцији Позоришта „Промена“ Нови Сад. Образложение: Врхунском енергијом и заједништвом игре ансамбл представе је постигао снажну и директну размену енергије са публиком која је пуна четири сата дисала са њима.

9. Специјална НАГРАДА АРДАЛИОН - Марку Ђокићу за дизајн светла у представи „64“ по тексту Тене Штивичић у режији Алисе Стојановић, у продукцији Атељеа 212 Београд. Образложение: Зналачким поступком, Ђокић светлом остварује динамичну драматурију простора чиме постиже нову димензију у структури представе.

Р.П.

РАЗГОВОРИ О ПРЕДСТАВИ И ПРЕС КОНФЕРЕНЦИЈА

ВЕЛИКА СЦЕНА „ОЛИВЕРА И РАДЕ МАРКОВИЋ“ КОПРОДУКЦИЈА СА ГРАДСКИМ ПОЗОРИШТЕМ ИЗ ПОДГОРИЦЕ И ГРАД ТЕАТАР БУДВА

Љути непријатељи, а најбољи пријатељи

Мирјана Лубарда Маројевић, директорка Град театар Будва: Желели смо да сарађујемо и то је за почетак најважније. Брзо смо се усагласили да желимо баш овај текст, „Зелена чоја Монте-негра“ М. Капора у сарадњи са З. Џумхуром. То је роман, који су, када је објављен осамдесетих година, различите генерације читале с великим љубављу. Дошла су друга књижевна дела и мало је био заборављен, а ми смо желели да га оживимо, јер прича универзалну причу о пријатељству и витештву које нам недостаје. Она само наизглед може деловати наивно, а за право је у многим сегментима тачна. У организационом смислу није толико компликовано, све функционише као породица. Премијерно смо представу гледали у амфитеатру манастира Стјенићи, на поплу пута између мора и Цетиња, где се дешава драма. Негде између митеранског и брђанског, горштачког духа.

Душан Ковачевић, уметнички директор Градског позоришта из Подгорице: Пре свега желим да кажем да је ово играње посвећено Марку Живићу, који на жалост више није са нама. Много наших блиских пријатеља и колега више није са нама. Морамо да се запитамо док живе у нама, да ли смо били довољно људи једни према другима. Ова представа управо о томе говори о људској величини, пријатељству, помиријењу, изузетном поштовању, чак и када су стране супротстављене.

Милош Пејовић, као Књаз Никола Петровић: Од почетка смо се струдали да не будемо оптерећени било каквим историјским, фотографским бременом, како не бисмо копали по историји и градили ликове на тај начин. Процес је био неконвенционалан, тражили смо како су се ти људи могли пронаћи у одређеном времену и простору. Фокусирали смо се на

пријатељски однос, причајући и о стварима које нису написане у роману, али смо их измаштала – како би могло изгледати њихово пријатељство, какви су то људи који могу одржати пријатељство у таквим условима. Књаз Никола претерује са добродошицом иако зна какав би то одјек имало у Црној Гори, жељећи да покаже колико је битно сачувати пријатељство.

Андрija Кузманoviћ, као Осман Паша: Са овом представом смо прошли кроз јако транзитан период. Прво нас је напустио Лане, затим Марко... Брстине је дошао да нас спасе, улетео је у улогу за два дана. Једва чекам београдску премијеру јер смо дugo радили, имам осећај некада да смо радили три, а не једну представу. Стално смо некако кретали од почетка, али енергија и љубав су остали међу нама исти, непромењени. Мислим да је Никита као редитељ направио мају, посебан свет у овој представи.

Божидар Зубер, као Наратор, **Војвода Вукашин**: У представу сам „упао“ уместо колеге Емира Ђатовића. Имао сам мало времена да бих осетио ту магију коју Андрија помиње, а помогли су ми сви, све колеге. То је за мене била велика одговорност и обавеза – да пренесем енергију од догађаја до публике. Једино зnam да сам се трудио. Треба времена. Надам се да сам на добром путу и да ће у будућим играњима бити мало опуштеније, лежерније.

Јелена Симић, као Мејџори Еванс: Она је измишљен лик, па смо покушавали да за грађење ис-

користимо неке детаље из романа. Била је ту једна јако занимљива реченица, примењива и на друге људе „ово је судар прорачунатог запада и ирационалног истока“. Било је занимљиво да мој лик, који игра особу са стране, која је ратни извештач и нису јој стране такве ствари, ипак сведочи нечemu врло неуобичајеном – љути непријатељи су заправо пријатељи.

Иван Томић, као Варочело, Тахир бег: И ја сам „ускочио“ у ову представу, после врло мало проба. Ово је прво играње за мене и вечерас сам се бавио тиме где је лево, а где десно и када који део kostима треба да обучем. Он је лош, не успели сликар, царски службеник. Занимљиво ми је – зашто је одабрао да му то буде покриће, улога... то је нешто што ћу покушати боље да схватим.

Иван Заблаћански, као Сергејев: Ово је један од процеса за које заиста не могу да кажем да ми је нешто било мрско. Са колегама сам заиста уживао. Процес ће се наставити, представа ће се прилагођавати, мењати, али оно што сам сигуран да ће остати је пријатељство. Наравно, страни изасланици то пријатељство не схватају, раде за своје цареве. Мислим да се данас односи олако означавају као пријатељства и олако губе. Мислим да је ово прича о нечим дубљем, што треба чувати и изчега треба учити.

Милорад Дамјановић, као Томел: Један сам од глумаца који воле класично позориште и коме су импровизације и радионице на

почетку страна ствар. Ово је било драгачије, видео сам како се из импровизација рађа представа. Среће су се две школе глуме, два начина мишљења, а изашла је једна представа у којој се та разлика не види. Осим тога, хоћу да кажем да сам срећан што сам на овим даскама опет после тридесет година, јер сам као аматер први пут стао управо на сцену ужиčког позоришта.

Маја Стојановић, као Кнегиња Милена: Навикла сам да добијам аплауз после сцене са Милошем, а вечерас га нисам добила, тако да је вечерас сигурно нисам добро одиграла. Зашто не волим Мејџори? Чиста љубомора.

Дејан Ђоновић, као Скендер: Моје велико задовољство је што смо оваква екипа и што је дошло до ове сарадње. Мислим да је то будућност у региону – да се више упознајемо и више заједно радимо. Сигурно ће из тих заједничких пројеката изаћи неко ново сазнање, нова вредност. Иначе, ова представа има још два глумца које не видите на сцени, а то су Лане Готовић и Марко Живић. Они су уградили себе у ову представу и сви то осећамо.

Бранимир Брстина, као Хансен: Хансен и људи попут њега су ловци у мутном и они су представљени у једном лицу, који сам ја тумачио. Они то добро раде и увек имају посла. Све је представљено мало комично, да не би било црно на црно, да олакшамо ствари, иако је то готово немогуће.

Ана Милошевић

РЕЧ КРИТИКЕ

ПИШЕ:
Александра
Глоговачи

ЗЕЛЕНА ЧОЈА МОНТЕНЕГРА

КОПРОДУКЦИЈА БЕОГРАДСКОГ ДРАМСКОГ
ПОЗОРИШТА, ГРАДСКОГ ПОЗОРИШТА ИЗ
ПОДГОРИЦЕ И ГРАД ТЕАТРА БУДВА
РЕЖИЈА И АДАПТАЦИЈА: НИКИТА МИЛИВОЈЕВИЋ,
ПО РОМАНУ МОМЕ КАПОРА У САРАДЊИ
СА ЗУКОМ ЏУМХУРОМ

Роман Моме Капора је кажу био врло популаран осамдесетих година, када је објављен. Бави се важним догађајем из црногорске историје, чувеном битком код Вучјег дола, у којој је црногорска војска потукла до ногу турску, а као последицу извојевала самосталност у данашњим границама. Што се романа тиче, битка је полазиште после којег се развија чудновата прича о пријатељству књаза Николе и главнокомандујућег поражене турске војске, Осман паше. Испоставља се да је то пријатељство из давних студентских дана, из Париза, па књаз Никола оклева да преда заробљеног пријатеља – било осветнички настројеним Црногорцима, било Порти која ће лошег војсковођу без дилеме скратити за главу. Па се Осман паша несметано шета по Цетињу, успут се коцкајући са амбасадорима три земље које имају своја дипломатска представништва у Црној Гори, живећи у луксузном хотелу и на књазовој плати.

Никита Миливојевић је адаптирао драматизацију Стевана Копривице у толикој мери да је Копривица повукао своје име. Прича је фрагментарна, и колеба се између епског препричавања и ин-

тимног, лирског дискурса када се бави ликом Осман паше. Због нечега је уведен лик наратора. Две се теме издвајају – тема пријатељства које се супротставља свим препрекама, и тема коцкарске страсти пашине, који на крају прокоцка и сопствени живот. Али те две теме никако ни да се укрсте, ни да се споје. На празној сцени, под несхвательјиво лошим светлом.

Помислите, па добро, представа је препуна мана, али бар смо за једну више него занимљиву историјску чињеницу сазнали. Али, не! Онда вам се објасни да је све фикција. Да до сусрета никада није дошло, да нема података ни да су се паша и књаз икада уопште срели. Па о чему је овде реч? Историјски роман који фејкује историју? А нигде се не наводи да је прича измишљена. Аферим! Мислила сам да је то тако само у школским уџбеницима.

Глумци су недужне жртве околности. Представа се први пут игра у затвореном простору, јер је летошња премијера била на отвореном, у дворишту манастира. И поред свега представљају најбољи део представе, којој ипак није било место на овом фестивалу.

РЕЧ ПУБЛИКЕ

БАЈКОВИТО

Исидора Ђировић: Једно лепо проведено и занимљиво вече. Представа лагана, занимљива концептујана, осећајна, без лудила данашњице, морбидности и садизма. Бајковита. Није за овакав фестивал, али могла је да буде представа у част награђених.

Немања Ј.: Није ми представа за фестивал овоглик значаја. Опет, мислим да је више заслужила да буде овде од „Ђоконде“. Занимљива, бајковита прича, без смарања са историјским чињеницима и подацима. У ово јесење време, зеленило на сцени је лек за очи. Лепа представа.

Павле Илић: Просечно. Очекивао сам много више, али, били су занимљиви, опуштени и то се осетило и у публици. Није било неких значајних бравура, нити сад да нешто посебно хвалим или кудим. Једна лепа причица за опуштање, а не за напрезање сваке мождане вијуге.

Дијана Поповић: Не могу коментарисати вечерашњу представу као уметнички велику, јаку, са бравурама и редитељским решењима. Морам и да кажем, искрено, да су ми музичка решења много сметала, тачније, мислим да је било превише исламске духовне музике. Можда смо на овогодишњем фестивалу навикили мало више на клавир, али мени је ово засметало много. Ипак, у суштини представа за опуштање.

Маријана Ј.: Права летња представа. Нисам гледао, али могу да замислим како изгледа на сцени Будванског старог града са свим овим светлима која се разливају по зидинама, уз шум и мириш мора, ветрић који пирка, ти опуштено уживаш у представи која се одвија пред твојим очима, а у глави размишљаш где ћеш на купање сутра. Ова представа је за једно лепо и угодно морско топло вече, али није за велику сцену НП Ужице, као ни за овај фестивал.

Б. Дамњановић

ЗРНЦЕ НЕЖНОСТИ

ПИШЕ:
Зоран Јеремић

Лепо је што се ова фестивалска смотра завршила са Зулфикаром Зуком Џумхуром, најзанимљијим југословенским ходољупцем чији путописи се данас читају као узбудљиви проznи бедекери без имало патетике и досадне учености. Тек да се зна, далеке 1958. године у радио је илустрације за костиме представе „Доживљаји Николетине Бурсаћа“, сценске приче у четрнаест слика ужичког Народног позоришта.

„Буди паметан да не би био лош“, знао је да каже Џумхур. И би тако. Мудро је и лековито за свакодневна душевна искушења што упркос свеопшто пошасти пандемије одржавамо овај фестивал у духу сада већ уврено респектабилне традиције. А нисмо ни лоши, јер све лакше досежемо до сазвежђа високих захтева позоришне уметности. Него шта! Нису Ужице случајно звали Мали Цариград, па Мали Сибир, па Мала Москва па... има оних који кажу да смо данас дугурали до Малог Дубоког, али не наседајте на провокације Чачана. Они и даље могу да нам завиде на територијалном интегритету и суверенитету комишијске надмоћи, барем кад су у питању културне слике и прилике. Кад се за то стекну услови, примићемо их у Друштво љубитеља фестивала и поделити им значице.

Ове године, у потрази за зрнцем нежности научили смо да се то зрнце најлакше налази тамо где му се најмање надамо. Доминација домаћих драмских текстова подразумевала је и доминацију „домаћих“ тема. Разуме се, списак је подугачк и није препоручљив за децу испод 18 година. Зато сам одлучио да, како би то рекли Арсен и Габи, „памтим само сртне dane“. А било је и таквих.

Са више позоришних а мање ковид маски, сачувајмо зрно нежности до наредног Фестивала.

ПУБЛИКА ЗА „64“

На 26. Југословенском позоришном фестивалу, публика је највишом оценом – 4,89 – оценила представу Атељеа 212 Београд „64“ Тене Штивичић у режији Алисе Стојановић.

ОЦЕНА ПУБЛИКЕ

АТЕЉЕ 212

64 4.89

ПОЗОРИШТЕ ПРОМЕНА НОВИ САД

ТРИ ЗИМЕ 4.82

ЈУГОСЛОВЕНСКО ДРАМСКО ПОЗОРИШТЕ БЕОГРАД

ПУЧИНА 4.70

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ ПИРОТ

СТРАХ, ЈЕДНА ТОПЛА ЉУДСКА ПРИЧА 4.33

БДП КОПРОДУКЦИЈА СА ГРАДСКИМ ПОЗОРИШТЕМ ИЗ ПОДГОРИЦЕ И ГРАД ТЕАТАР БУДВА

ЗЕЛЕНА ЧОЈА МОНТЕНЕГРА 4.25

БОСАНСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ ЗЕНИЦА

СЕДАМ СТРАХОВА 3.78

ЦРНОГОРСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ ПОДГОРИЦА

ЋОКОНДА 3.37

СТРУЧНИ ЖИРИ О 26. ЈУГОСЛОВЕНСКОМ ПОЗОРИШНОМ ФЕСТИВАЛУ – БЕЗ ПРЕВОДА

Ужица публика је велики познавалац позоришта

После завршених разговора о последњој представи на 26. ЈПФ-у, „Зелена чоја Монтенегра“, по тексту Мома Капора у сарадњи са Зуком Џумхуром, у режији Никите Миливојевића, насталој у копродукцији БДП, Градског позоришта Подгорица и Град театар Будва, када је синоћ саопштена одлука стручног жирија о додељеним наградама, Ардалионима, председница стручног жирија, професорка емерита Вида Огњеновић, између остalog је рекла:

– У име мојих драгих колега, жири вам свима захваљује за све оне аплаузе којима сте поздравили представе, хвала вам што сте ме послушали. На отварању сам замолила да се не жале дланови, да је аплауз нама храна и свима онима који су на сцени. Рекла сам да је аплауз, заправо, дијалог сцене и гледалишта. Овај фестивал је показао да је у овом граду, у овом позоришту, тај дијалог веома жив и учинковит.

Према речима Виде Огњеновић, стручни жири чинили су прави стручњаци у области позоришне уметности тако да је уживала радећи са њима и захвалила је домаћинима „што су нас третирали веома обиљно што можда не заслужујемо, али радо примамо“.

– Још једном вам захваљујем на пуној подршци фестивалу и молим вас, чувајмо га и даље – истакла је Вида Огњеновић.

То што се оцена публике и стручног жирија скоро поклопила, када је у питању најбоља представа, Вида Огњеновић је прокоментарисала:

– Жирију је дужност да оцењује искључиво по позоришним мерилима, публика је саставни део позоришта, ми ослушкивамо публику, али не можемо да кажемо да је публика у том смислу на нас утицала. Нама је драго што се публика слаже са нашом оценом, али наша је оцена аутохтона. Ми се барем тако трудимо да буде. По нашем мишљењу, то говори да је ваша публика велики познавалац позоришта.

Р.П.

Издаје: Савет XXVI Југословенског позоришног фестивала Ужице 2021.

Уређује: редакцијски одбор: Радојка Поповић - уредник, Ненад Ковачевић, Верица Туцовић, Мирјана Петровић, Ана Милошевић, Богдан Дамњановић, Зоран Јеремић, Александра Гловацки.

Тираж: 300 примерака • **Штампа:** Графопрингт, Ужице